

ПРИНЦИПИ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ

Дмитро Анатолійович ЯКИМЕНКО,

здобувач вищої освіти спеціальності 072

«Фінанси, банківська справа,

страхування та фондовий ринок»,

Харківський національний університет

внутрішніх справ

Політика кредитування банківської установи представляє комплекс регламентів і стандартів, котрі визначають алгоритм провадження кредитних операцій та контролю кредитних ризиків. Метою даної політики є організація керування кредитною діяльністю, продуктивного застосування кредитного потенціалу та формування збалансованого кредитного портфеля. Політика включає застосування певних фінансових інструментів, котрі використовуються протягом реалізації кредитних угод, сприяючи структурованій організації кредитного процесу [1]. В основі політики кредитування лежить система принципів, що визначають зміст і порядок здійснення кредитних операцій. На нашу думку, систему відповідних засад складають:

- поверненість. Це базовий принцип кредитних відносин, котрий розмежовує кредит і фінансові відносини. Він показує необхідність своєчасного повернення залучених фінансових ресурсів по завершенні їх використання позичальником. Реалізація принципу поверненості відбувається шляхом перерахування належної суми коштів на рахунок кредитної організації, гарантуючи відновлюваність кредитних ресурсів банку як необхідної умови продовження діяльності;

- строковість. Дана засада показує, що кредит повинен бути повернений у визначений кредитною угодою термін. Застосування кредиту обмежене конкретним строком, котрий обчислюється з моменту зарахування коштів на рахунок позичальника і закінчується зарахуванням коштів на кореспондентський рахунок банку. А тому від дотримання строковості залежить здатність банку надавати нові кредити, оскільки одним із джерел кредитування виступають повернуті позики;

- платність. Даний принцип показує необхідність не лише прямого повернення позичальником залучених коштів, а й оплати права на їх застосування. Відсоткова ставка працює як ціна кредитних ресурсів, показуючи роль кредиту як товару на спеціалізованому ринку. Платність стимулює позичальника до максимально ефективного застосування залучених ресурсів і гарантує банку прибуток від кредитної діяльності [2].

- забезпеченість, як принцип кредитної політики банку, показує необхідність захисту майнових інтересів банку за можливого порушення

позичальником прийнятих зобов'язань. Призначення принципу полягає у захисті інтересів банку і зниженні ризику кредитної операції. У світовій практиці найбільш надійним з погляду забезпеченості повернення позики виступає заставне право, включаючи іпотеку, заставу, поручительства і гарантії, систему страхування. Кредити повинні забезпечуватися заставою майна, котре належить позичальнику, або альтернативними видами гарантій і поручительств, достатність і реальність котрих гарантує банку забезпечення зобов'язань з повернення кредитів і відсотків за ними.

- цільовий характер кредитування. Цей принцип застосовується до переважної більшості видів кредитних операцій, показуючи необхідність цільового застосування коштів, залучених від банку [3]. Дотримання принципу допомагає прийняттю більш виваженого рішення про можливість і доцільність надання позик, працює як гарантія забезпечення їх повернення.

- принцип обмеженості ресурсів, відповідно до якого банківське кредитування проводиться в межах наявних кредитних ресурсів, котрі утворюються за рахунок власних і залучених коштів. Основними джерелами виступають власні кошти банку, залишки на розрахункових і поточних рахунках, залучені кошти юридичних і фізичних осіб на депозитні рахунки, міжбанківські кредити і кошти від випуску цінних паперів [1].

Отже, принципи політики кредитування утворюють фундамент, на котрому будується вся система кредитування в банківській установі. Дотримання визначених принципів гарантує баланс між прибутковістю кредитних операцій і рівнем ризиків, котрі виникають протягом кредитування. Продуктивна політика кредитування дозволяє банку не лише максимізувати доходи від кредитної діяльності, а й мінімізувати можливі втрати від неповернення позик. Враховуючи динамічність економічного середовища і постійні зміни на фінансовому ринку, політика кредитування потребує систематичного перегляду й адаптації до нових умов функціонування банківської системи.

Список використаних джерел

1. Ковальова О., Іоргачова М. Кредитна політика комерційного банку в умовах невизначеності економічного середовища. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2021. Vol. 5, № 40. Р. 65–75. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v5i40.244889>
2. Лисенок О. В. Оцінка ефективності кредитної діяльності вітчизняних банків. *Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки*. 2013. № 3 (65). С. 122–125.
3. Бондаренко Л. А. Методологічні основи управління банківським портфелем позик суб'єктів господарювання. *Ефективна економіка*. 2012. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1078>